

به نام جان لایتناهی

سرشناسه: گرجیف، گیورگس ایوانوویچ، ۱۸۷۲ - ۱۹۴۹م.، مصاحبه‌شونده

Gurdjieff, Georges Ivanovitch

عنوان و نام پدیدآور: به سوی بیداری / جین ویس؛ مترجمان ترانه خداوردی، پریسا شیوافرد.

مشخصات نشر: تهران: ترنگ، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۲۱۵ص.

شابک: ۶-۰۵-۷۷۴۱-۶۲۲-۹۷۸

یادداشت: عنوان اصلی: Vers leveil a soimeme

یادداشت: کتاب حاضر از عنوان انگلیسی اثر "Toward awakening : an approach to the

teaching left by Gurdjieff" به فارسی ترجمه شده است.

موضوع: گرجیف، گیورگس ایوانوویچ، ۱۸۷۲ - ۱۹۴۹م. -- مصاحبه‌ها

Gurdjieff, Georges Ivanovitch-- Interviews موضوع:

شناسه افزوده: ویس، ژان، ۱۹۱۷-۱۹۷۵م.

شناسه افزوده: Vaysse, Jean, ۱۹۱۷-۱۹۷۵

شناسه افزوده: خداوردی، ترانه، ۱۳۶۶ -، مترجم

رده‌بندی کنگره: B۴۲۴۹

رده‌بندی دیویی: ۱۹۷

شماره کتابشناسی ملی: ۷۶۵۵۸۹۶

به سوی بیداری

جین ویس

مترجمان:

ترانه خداویردی / پریسا شیوافرد

نشر ترنگ

nashretorang

www.nashretorang.com

به سوی بیداری

جین ویس

مترجمان: ترانه خداویردی / پریسا شیوافرد

لیتوگرافی و چاپ: پردیس دانش

چاپ اول: ۱۴۰۲

تیراژ: ۲۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۷۴۱-۰۵-۶

آدرس: خیابان کارگر جنوبی، خیابان روانمهر، تقاطع خیابان دانشگاه، کوچه میترا، پلاک ۷، واحد ۴

تلفن: ۰۶۶۴۰۳۵۲۰ / ۰۶۶۴۷۰۳۷۶ همراه: ۰۹۱۹۹۶۴۶۲۲۴

حق چاپ محفوظ است

nashretorang@gmail.com

فهرست

مقدمه	۹
پرسش‌ها	۱۳
زندگی درونی و زندگی بیرونی	۱۵
معنای مطالعه خویشتن	۲۷
مشاهده اصولی خویشتن	۳۱
مروری مختصر بر ساختمان وجود انسان	۳۷
شرایط، ابزارها و اهمیت مشاهده حقیقی خود	۴۹
وضعیت‌های حضور	۷۱
مراکز و کارکردها	۹۷
جوهر و شخصیت	۱۴۹
بیدار شدن به خویشتن و موانع بیدارشدگی	۱۷۵
نخستین گام در مطالعه خویشتن	۲۰۹

دریای اخضر فلک و کشتی هلال

هستند غرق نعمت حاجی قوام ما

حافظ

پیری و جوانی پی هم چون شب و روزند
ما شب شد و روز آمد و بیدار نگشتیم
سعدی

مقدمه

ایده‌ها و مفاهیمی که در این کتاب بیان می‌کنیم تنها یک جنبه از آموزه‌های جی. آی. گورجیف^۱ است. اینها فقط یکی از عناصر کلیتی بزرگتر هستند که -برای آن دسته از کسانی که ضرورتش را درک کرده‌اند- مبنای تحول درونی به شمار می‌روند.

این ایده‌ها در درجه نخست توسط خود گورجیف در نوشته‌هایش -البته در قالب گزین‌گویه، منتها با بینشی وسیع- مطرح شده است. همچنین پی. دی. آسپنسکی^۲ در کتاب خود «در جست‌وجوی معجزه آسا»^۳ با وفاداری تمام آنها را نقل کرده است.

در واقع، معنی و اهمیت واقعی این ایده‌ها پیش از هر چیز در تجربه زیستی که گورجیف برای شاگردانش فراهم کرده تجلی می‌یابد؛ تجربه‌ای که نه تنها حاصل توضیحات گورجیف و پاسخ‌های مستقیم او

1. G. I. Gurdjieff

2. P.D. Ouspensky

3. In Search of Miraculous

به سؤالات شاگردانش یا دادن تمرین‌های متناسب با مراحل رشدشان بوده، بلکه از همه مهم‌تر، از طریق به‌کار بستن این آموزه‌ها در بوتهٔ آزمایش زندگی رهجویان میسر شده است.

ژین دوسالزمان^۱ بانی حفظ و اشاعهٔ آثار گورجیف به صورت اصیل و بدون تحریف است. این آثار نه صرفاً بخش‌های نوشتاری بلکه همچنین بخش‌های شفاهی و عملی آموزه‌های گورجیف است که بدون وجود او قطعاً به دست فراموشی سپرده می‌شد. ما این آموزه‌ها را وام‌دار او هستیم. سه گانه همه و همه چیز:

- قصه‌های بلزباب برای نوه‌اش، جی.آی. گورجیف - ۱۹۵۰

- ملاقات با مردمان برجسته، جی.آی. گورجیف - ۱۹۶۳

- زندگی واقعی است، زمانی که «من هستم»، جی.آی. گورجیف - ۱۹۷۴

- در جست‌وجوی معجزه آسا، پی.دی. آسپنسکی، ۱۹۵۰

- روانشناسی تحول میسر انسان، پی.دی. آسپنسکی، ۱۹۵۱

هرچند این کتاب‌ها از اولین مراحل آموزه‌های گورجیف اندکی فراتر می‌روند، مطالعهٔ هر دو اثر آسپنسکی برای کسانی که مایلند در این آموزه‌ها عمیق شوند، بسیار ارزشمند خواهد بود. آثار گورجیف علی‌رغم چشم‌انداز کامل‌تر از ایده‌هایش طبعاً ثقیل‌تر هستند.

ایده‌های گورجیف که در این برههٔ خاص زمانی به دنیای غرب منتقل شده شاید حاوی درست‌ترین پاسخ به پرسشی باشد که قدرت مادی هنگفت بشر پیش رویش نهاده است؛ پرسشی که انسان در مقابل آنچه «گزینه‌های^۲» ناگزیر می‌داند از خود می‌پرسد.

1. Jeanne de Salzmann

2. options

این ایده‌ها، که اساساً با آموزه‌های یونان باستان هماهنگ است، ما را از شکاف عمیقی که بین آنها و شیوه زندگی و تفکر امروزی وجود دارد آگاه می‌سازد. هر کس که بدون پیش‌داوری با آنها مواجه شود قلباً تحت تأثیر نیروی انکارناپذیر حقیقت قرار می‌گیرد و آن زمان، تمام ارزش‌هایی را که پیش از این در زندگی گرامی می‌داشته مورد تجدید نظر قرار می‌دهد.

برقراری این تماس نخستین، کار دشواری است و از این‌رو است که نگارنده امید دارد سهمی در فهم بهتر مطالب ایفا کرده باشد.

از آنجا که این کتاب تلاش برای بازگویی آموزه‌های یک شخص است، ارائه نکات اصلی «طریقت بیداری»^۱ نوین به شکلی قابل فهم ضرورتاً محدودیت‌هایی خواهد داشت. فصولی که در پی می‌آیند شرح مکتوب سلسله توضیحات ابتدایی است که برای افراد علاقه‌مند با زمینه‌های مختلف نگاشته شده است. به همین خاطر در آن مطالب عاریتی زیادی، از کتاب‌هایی که پیش از این به آنها اشاره شد، خواهید دید.

بعضی از فزونی مطالب به این علت است که هر یک از مقالات به تنهایی کامل و منسجم باشند و از این بابت نگارنده معذور است. از آنجا که واژه‌ها معانی نسبی دارند، مسئله زبان را باید مد نظر قرار داد. هرچند واژگان مورد استفاده گورجیف بسیار ساده هستند، معنای برخی از لغاتی که او به کار برده، آن‌گونه که در سایر نظام‌های معاصر می‌بینیم، همه‌جا یکسان نیست. به علاوه، معنای برخی از واژه‌ها بستگی به سطح درک خواننده دارد و چه بسا معنای «حقیقی» آنها بسیار متفاوت از کاربرد

روزمره‌شان باشد. لذا عباراتی را که به هر طریق احتمال کژفهمی آنها می‌رفته درون گیومه قرار داده‌ایم.

ما از این واقعیت آگاهیم که صورت‌بندی عمومی این کتاب به معنی سهولت مطالعه آن نیست، اما دلایل مختلفی داریم که چنین صورت‌بندی را موجه می‌سازند. هرچند شاید نتوان درک کرد که این ایده‌ها چگونه ظاهر شده و توسعه یافته‌اند، شکی نیست که متنی چنین فشرده نتیجه تلاشی جمعی و درازمدت است که در مقابل آن، شخص راهی ندارد جز آنکه کناری بایستد و راه را برای بروز معنایی عمیق‌تر از تفکر بگشاید. خواننده کتاب تنها با چشیدن چندین و چندباره طعم این نگرش در خویشتن قادر خواهد بود کمک عملی آن را در جست‌وجوی حقیقت غیرقابل تغییر دریافت کند!

روشن بینی آنگاه رخ می دهد که ژرفنای قلبت را نظاره کنی
آنکس که جهان بیرون را به تماشا می نشیند رویا می بافتد
و درون نگر بیدار می شود.

کارل گوستاو یونگ

پرسش‌ها

۱

روشن است که در جهان پیرامون ما هیچ چیز از بین نمی رود. هر چیزی از جایی آمده، تا حدی تغییر می کند یا متحول می شود و نهایتاً به جایی باز می گردد. هیچ چیز که به صورت ماده درآمده یا جان دارد نامیرا نیست و تمام این تغییرات به نحوی در خدمت زندگی هستند. انسان هم از این قاعده هستی مستثنی نیست. او که از نعمت تفکر برخوردار شده، چگونه می تواند بدون پرسیدن [چنین سؤالاتی] از خودش سر کند؟ و او که به هیجان‌ها و عواطف مختلف مجهز است، چگونه می تواند نسبت به چنین پرسش‌هایی بی تفاوت باشد؟

۲

جمادات، نباتات، حیوانات و انسان‌ها هر یک فرمانروایی خود را بر این سیاره دارند و حاوی ویژگی‌های ممیزه خاصی هستند و با تفاوت‌هایی نسبت به یکدیگر، هر یک رسالتی برای انجام بر عهده دارند. آیا انسان که به نعمت تفکر مجهز شده ناگزیر از خود نمی‌پرسد ویژگی مشخصه حیات انسانی چیست که تنها بشر قادر به برآورده ساختن آن است؟ اگر روزی به پاسخی ظاهراً موثق رسید، آیا انسان (اگر بتوانیم او را شایسته چنین نامی بدانیم) رسالتی جز این بر عهده دارد که از آن پس با تمام امکانات موجود این ویژگی را در خود و هموعانش پرورش دهد؟

۳

روزی که شخص متوجه شد، بر اوست که ریشه و بنیان امور را کشف کند و دیگر زیستن مطابق مقتضیات دنیای روزمره او را راضی نمی‌سازد، این پرسش پیش می‌آید که خود او کیست و زندگانی‌اش چه معنایی دارد. در آغاز راهی که برای جست‌وجو برمی‌گزیند و شیوه پرسشگری‌اش اشکال بسیار متنوعی به خود می‌گیرد. اما سرانجام، ورای جنبه‌های جزئی و کم‌اهمیت، که در ابتدا به نظر می‌رسد تنها جنبه‌های موجود باشند، آیا تمامی تلاش‌ها در این زمینه به یک تلاش واحد تقلیل نمی‌یابد - اینکه بدانیم در پشت ظواهر چه حقیقتی نهفته است؟ و در نهایت، آیا انسانی که از خود چنین سؤالی را بپرسد، بی‌تردید و ذاتاً جویای حقیقت نیست؟